

El Retiro amb la Festa de la Poesia

La festa de la poesia torna a Sitges, gràcies a l'entusiasme de Joan Duran i Cèlia Sánchez-Mústich. L'any passat ens demanaren que El Retiro hi participés i l'experiència fou entranyable, fins el punt que, ja aleshores, expressarem als organitzadors la nostra voluntat d'implícarnos decididament en la festa.

Hi ha diverses raons que ens mouen a fer-ho, més enllà del fet que la nostra entitat es troba oberta a totes aquelles iniciatives locals de caire cultural que puguin necessitar-la.

La primera raó és històrica i la història resulta important, més quan El Retiro és l'entitat més antiga de la vila. Sí, la festa de la poesia que precedí l'organitzada l'any passat va tenir lloc, el 1918, als nostres locals socials i va comptar entre els seus

mentors amb un soci significat de casa nostra: el poeta Trinitat Catasús.

Precisament, per recordar el poeta, entre les activitats de la Segona Festa de la Poesia a Sitges hi ha prevista una petita exposició d'homenatge a Trinitat Catasús, una exposició que servirà, igualment, per explicar l'estreta i viva relació que mantenim amb la poesia, a través de la tradició de les Caramelles.

Les Caramelles són un altre motiu que ens impulsa a endinsar-nos en la festa dedicada als poetes. Perquè cada any, El Retiro, i també altres entitats del poble, surten a carrer per ofrenar cançons que son poesies al conjunt de la ciutadania, apropant l'art poètica al carrer. Ho fem sense adonar-nos-en, però estem allà, cantant poesies d'autors consagrats i contemporanis, renovant la tra-

dició que fa de la poesia un excels sistema d'expressió dels sentiments.

Finalment, des d'El Retiro, ja fa anys, editem amb estima i humilitat la revista La Palla, una publicació dedicada a la cultura de Sitges que compta amb una llarga nòmina de col·laboradors i, especialment, amb significats nom del món cultural local.

Per tot això, que vol dir voluntat d'implícació en la vida cultural sitgetana, teníem i tenim el deure i la voluntat de contribuir a consolidar aquesta iniciativa que l'any passat, amb el nom de Festa de la Poesia a Sitges, va néixer amb el nom de Festa de la Poesia a Sitges.

Antoni Sella i Montserrat
President de la Societat
Recreativa El Retiro

Les caixes negres sense accident i caixes de vidre que esclaten d'amor...

La caixa negra

*He sortit a perfumar el meu cos
de qui m'espera. Sóc una diana
que corre cap al dard.
M'he afaitat bé: la mandíbula
és terreny de bes.*

*Si ara fos un avió i m'estavellés,
us cegaria, en obrir la meva caixa negra,
tanta llum.*

Manuel Forcano

Us oferim, a tall d'avançament, aquest bell poema d'en Manuel Forcano, un dels nostres poetes festejats enguany. Ens ha fet pensar que també la poesia és una caixa negra, però que s'obre sense accidents pel mig, o més ben dit, quan els nostres ulls i orelles s'estimben incruentament, amorosament, contra el poeta, per descobrir-ne la llum. I en el fons, aquesta caixa negra, té moltes semblances, també, a la caixa de vidre que formarà part de l'exposició Captura d'ànimes (n'hi haurà una per cada poeta festejat), una caixa on intentem capturar la llum del poeta. Com a mostra i record d'alguna "captura" de l'any passat, heus aquí una fotografia d'una de les caixes de vidre en què vam intentar copsar una espurna de llum de la poeta Susanna Rafart: hi havia un simple calaix antic amb una llibreta a dins amb el seu nom, perquè ella ens havia dit que li agradava no gastar mai les llibretes que comprava per escriure i dibuixar, i abandonar-les als calaixos... i tot envoltat de còdols de mar, perquè sabíem que li agradava tot allò que arribava del mar. Val a dir que la Susanna Rafart ha escrit un pròleg bellíssim per al llibre de la Festa d'aquest any 2008 que s'editarà a Llibres de Terramar, i que sortirà coincidint amb el cap de setmana de la Festa.

JOAN I CÈLIA

EDU SENTÍS, VIKI GALLARDO
(comissaris de l'exposició "Captura d'ànimes")

VINYET PANYELLA
(editora del Llibre de la Festa)

CRIDA ALS SITGETANS

Amics i amigues de Sitges, ja estem a punt d'obrir les finestres a la 2a Festa de la Poesia a Sitges! Com ja fa un any, l'edició (especialíssima!) de l'Eco de la Poesia que teniu a les mans vol ser la guspira que encén el deler poètic que sabem que duem ben endins. Us hem preparat un cap de setmana que intuïm inesborrable: dos dies i mig per fer companyia als poetes, aquests éssers que esdevenen una "reserva natural" de màgia i misteri que la humanitat necessita (ho sàpiga o no). Ens apropiarem, una vegada més, dels seus versos, per deixar-los escrits en la nostra memòria íntima i sitgetana...

I com un avançament, us deixem aquí sota aquest *versfusió* que, per aquelles coses... també de la màgia... ha estat llançat sobre Sitges en un pergami des d'un avió misteriós que ha esquivat els radars: reuneix en pocs versos els set títols de set llibres dels nostres set poetes d'aquest any!:

On, l'edat d'or?
I el vent i la casa tancada?
I els ulls i les mans descalces?

Entre el foc i la frontera,
al cor de les paraules.

Per tot això, i amb una insistència especial, us convidem i animem a participar de tots els actes d'aquesta 2a Festa, començant per... no us oblidéssiu pas! la

Sitgetans a l'Estació. La comitiva de rebuda de l'any 2007 (foto Marc Rosés)

REBUDA DELS POETES A LA PLAÇA DE L'ESTACIÓ

Arribaran en un autocar el divendres dia 4 de juliol a les 12h, per ser sorpresos amb música,

clavells, i sobretot... les vibracions dels sitgetans!

**LA FESTA ÉS DE TOTS.
SITGES AMB ELS POETES!**

(Segon) pas a dos entre Joan Duran i Cèlia Sánchez-Mústich

Joan:

Et vull fer una pregunta, Cèlia. Començar una aventura com la Festa de la Poesia és, crec, llançar-se, amb ben pocs miraments i, sobretot, sense contemplacions, a una piscina d'aigües excitants, temptadores i, potser com a afegitó indèstriable d'aquests dos adjectius... incertes! O, si més no, arriscades. Suposo que hi estàs d'acord, oi? I encara et diré més: algú pensarà, i crec que amb molts fonaments de raons pràctiques i pragmàtiques de les que es fan i es desfan, que encetar una empresa com la nostra Festa (que, de fet, més que "nostra" ja és de Sitges, o de tots!) és cosa de bojos. I potser sí que va ser una temeritat. O un esbojarrament, aquella primera Festa! Però ningú pot dubtar que ens en vam sortir. I que amb l'ajuda indispensable dels sitgetans abocats, literalment, a festejar els poetes i el seu món, ja fa un any que ajudem a crear més tradició poètica a casa nostra. Fins aquí, suposo que no discrepem... Però és que, sincerament: si començar ja era arriscat, poder i voler recomençar amb una "2a Festa de la Poesia a Sitges" –tenint en compte l'allau de detalls i filigranes que hi fem convergir– és un miracle sense trucs ni caixes amb doble fons! I ara ve la pregunta. Va, explica el secret: d'on ens arriba l'empenta per continuar la feina amb la il·lusió i la força dels que "s'estrenen"?

Cèlia:

Joan, jo ho tinc molt clar! (tant de bo ho tingués tot, així de clar). En primer lloc, tu i jo som –perquè ens hem d'enganyar– una mena de "monstre bicèfal", compartim la il·lusió per la Festa com un sol organisme amb dos caps complementaris on aquella dita de "quatre ulls hi veuen més que dos"

se'ns apareix radiant en la seva aparent simplicitat... En segon lloc, som poetes, i això fa que ens puguem endinsar més fàcilment dins l'ànima dels poetes convidats, que ens hi identifiquem, que tinguem unes ganes inesgotables de fer-los feliços i que Sitges els aculli, que projectem en ells els nostres propis desitjos. I en tercer lloc, tu coneixes aquella dita que fa "no t'estimo com el primer dia perquè t'estimo com un primer dia"? Segurament no la coneixes perquè (ejem...) me la vaig inventar jo fa uns anys! Doncs això és aplicable a gairebé tot: sempre, sempre estimarem la Festa de la Poesia a Sitges, no com el primer dia, sinó com "un primer dia", i cada any serà com si l'estrenéssim perquè de fet l'estrenarem cada any, mentre les forces ens ho permetin i... sobretot, mentre els sitgetans vulguin sumar-se en aquesta proposta i alimentar amb la seva calidesa cada una de les hores de cada un dels escenaris del cap de setmana de la Festa. I ara et pregunto jo: tinc curiositat per saber, quins records de la primera Festa se t'han fet inesborrables?

Joan:

Doncs mira, no te'ls puc destriar, perquè els falsejaria. El que, en mi, ha esdevingut inesborrable és tot l'aire que vam poder respirar aquells dies. Aquell que va començar a fluir, per amararnos, des que va arribar el bus i van sonar les primeres notes de la Banda del Pensil, fins que els poetes van haver d'emprendre, a contracor, el viatge de tornada. Clar que recordo, fil per randa, tots els actes que vam celebrar, però no te'n puc destacar cap per sobre de cap altre, perquè l'aire d'amistat i emoció que els capbussa me'ls aiguarreja i fa que se'm confonguin en un tot. És aquesta barreja de subtilitat i de felicitat senzilla, el

que m'assalta sempre que em transporto a la primera Festa. I estic segur que aquesta atmosfera es conjurarà, de bracet amb les primeres calors, per tornar a Sitges els propers 4, 5 i 6 de juliol. Perquè enguany tornem a tenir un programa dels que fan venir salivera poètica, oi? Va, fes-ne cinc cèntims, de tot plegat, que hem de tornar a engrescar el personal!

Cèlia:

Som-hi! Comença l'engrescament! Jo distingiria entre "actes" i "vivències", tot i que els actes esdevinguin vivències i les vivències s'emmarquin en actes. Per exemple, l'arribada a l'Estació dels poetes, a la qual convoquem a tots els sitgetans, més que un acte és una vivència i de les més importants de la Festa. I què me'n dius, del concert/conversa amb l'Adrian Nicholson i la sitgetana Rita Marzoa? Serà un concert amb un programa personalitzat de cap a peus, i els sitgetans i forasters estan convidats a participar activament de la conversa posterior amb els poetes, a conèixe'ls, a saludar-los... I a la nit, la Mariona Sagarra, tot un temperament de dona que... que no només canta, no, fa autèntiques virgueries acústiques. I l'endemà a la tarda, tornem-hi, que l'actor Pep Munné rebrà el testimoni de mans d'en Fernando Guillén, i farà un espectacle ben intens sobre els textos i la personalitat del poeta Gil de Biedma. I a la nit... sitgetans, no us ho podeu perdre. Els set poetes convidats recitaran els seus versos amb la complicitat del Pep Cruz i la Mar Ulldemolins (que no ens duren l'aire de Vendelplà sinó que s'impregnaran del de Sitges). I hi haurà música, i... i... a més de... Bé, Joan, et sembla que haurem engrescat prou els sitgetans? Sí, oi?

El desè convidat

Des d'aquest present, encara sento el clarinet acompanyant la "Cançó de Zaira", aquest so em fa reviure aquell migdia lluminós d'un juliol acabat d'estrenar, que ens va obrir un agradable parèntesi a la nostra vida diària. Era l'inici d'una Festa, aquell moment privilegiat en què som convocats a celebrar alguna cosa. Aquesta cosa, però, seria ben especial, perquè celebràvem la Primera Festa de la Poesia a Sitges –sí de la poesia!, aquest art estrany que escriuen uns éssers ben normals, que se'ls anomena poetes. Mesos abans havíem rebut unes breus, enigmàtiques i intermitents comunicacions, en les quals els organitzadors de la Festa, la Cèlia Sànchez-Mústich i en Joan Duran, ens anaven fent, amb molta delicadesa, algunes preguntes o, més ben dit, ens feien dir allò que volien que diguéssim sobre el que més ens atreia, el que més ens agradava i, sense voler-ho ben bé, anàvem responant i desgranant les nostres dèries i els records més íntims. No sabíem, del tot, allò que tramaven, però sí que durant aquestes comunicacions, una mica misterioses, anava creixent una il·lusió inconfessable. Fins que va arribar el dia, i la blanca Subur ens va rebre amb una gran calidesa a la Plaça de l'Estació, com si haguéssim fet un llarg viatge... Els colors, els clavells, la música, el tast del cava i de les menges i l'extrema cordialitat dels sitgetans embolcallaran de seguida el nostre pas pels carrers i pels diversos locals de la vila. I això només era el començament! Ja em pensava que aniríem de sorpresa en sorpresa... I així va ser, al Mercat Vell, hi havia un muntatge audiovisual i una esplèndida exposició, en què els nou poetes convidats (Màrius Sampere, José Corredor-Matheos, Andreu Vidal i Bonafont, Gemma Gorga, Anna Aguilar-Amat, Olga Xirinacs, Teresa Pascual, Susanna Rafart i jo mateixa) n'érem els protagonistes. La meva emoció es va desbordar en reconèixer alguns dels meus records més remots en els objectes

creats, que reflectien les nostres personalitats, més enllà de la poesia. Però la Festa continuava, i la música prenia cos, a través de la sensibilitat de la pianista Teresa Martín-Santos, que va rescatar de l'oblit l'antiga nostàlgia dels poetes. Tot plegat em semblava increïble, tenia la sensació que allò que estava vivint no era ben bé realitat, però, ho era, gràcies a l'esforç i a la dedicació minuciosa dels organitzadors i de tots els qui hi van participar d'una manera o d'una altra. Els nostres ulls van redescobrir durant aquests tres dies els indrets més emblemàtics de la riquesa històrica i cultural de Sitges: els museus Cau Ferrat i Maricel, la biblioteca Santiago Rusiñol, a les terrasses de la qual vam poder gaudir, en una nit plena de presagis, dels textos punyents de Ramon Llull, musicats i en la veu suggeridora de la Maria Laffitte. Volíem detenir el temps, en el precís

instant en què vam submergir-nos en la força interpretativa de Fernando Guillén en l'obra d'Aragón, *El vals del Adió*, impregnada de pur magnetisme. Aquest magnetisme ens va agombolar fins que va arribar l'hora en què els nou poetes havíem d'oferir el recital de cloenda, dirigit per la Carme Sansa. El més colpidor d'aquest acte va ser, sens dubte, quan l'Enric Majó i la Gemma Brió van convocar, mitjançant la lectura d'uns fragments de *L'auca del senyor Esteve*, la presència del desè convidat: en Santiago Rusiñol. Aquest esdeveniment màgic va simbolitzar un repte al temps. El temps-pont que enllaça i preserva la tradició, l'art i la cultura d'una vila, que estima i celebra el passat i el present, convertint-los en un tot indestruïble.

Montserrat Rodés

ESTHER ZARRALUKI

Llicenciada en filologia hispànica, les seves inquietuds poètiques l'han duta a participar en diversos projectes literaris, entre els quals, la co-coordinació durant uns quants anys de la Setmana de Poesia a Barcelona. Els seus llibres de poemes són: *Ahora*, *quizás*, *el juego*, *Fin de amor*, *Hiemal*, *Cobalto*, *Dónde*, i els quaderns *El extraño*, i *Visitas*. La seva obra ha aparegut en diverses antologies.

DOLORS MIQUEL

Autora lleidatana, de veu satírica i potent. Entre els seus llibres: *Gitana Roc*, *Haikus del camioner*, *Mos de gat*, *Llibre dels homes*, *Missa page-sa*, *Ver7s de la terra*... Ha rebut els premis Rosa Leveroni, Ciutat de Barcelona i el Premi de poesia Sant Cugat a la memòria de Gabriel Ferrater.

FRANCESC PARCERISAS

Ha rebut, entre d'altres, el Premi Carles Riba, Premi de la Crítica de poesia catalana, Premi Ciutat de Barcelona, Premi Lletra d'Or... i entre els seus llibres de poemes podem citar: *Homes que es banyen*, *Latituds dels cavalls*, *Dues suites*, *L'edat d'or*, *Amulet verd*, *Natura morta amb nens*, *Dos dies més de Sud*...

MANUEL FORCANO

Doctor en filologia semítica, professor d'hebreu i arameu, ha escrit els poemaris *Les mans descalces*, *D'un record a l'altre*, *De nit*, *Corint*, *Com un persa*, *El tren de Bagdad*... Ha obtingut, entre d'altres, el premi internacional Tívoli Europa Giovanni, *Carles Riba de poesia*, i els *Cavall Verd* i *Crítica Serra d'Or*, de traducció poètica.

Programa d'actes

PROGRAMA
d'actes públics i "plaers"
privats...

DIVENDRES, 4 DE JULIOL

MATÍ

12.00h. Arribada dels set poetes festejats a la Plaça de l'Estació de Sitges. Seran rebuts amb la calidesa dels sitgetans i de... la banda de música del Pensil!

Poetes i comitiva de rebuda passejaran pel centre del poble, enfilant els carrers Francesc Gumà, Jesús, Cap de la Vila, Àngel Vidal, Barcelona, Davallada, d'en Bosch, Plaça de l'Ajuntament, Baluard i Racó de la Calma.

Al llarg del recorregut, balçanada popular (que consistirà a... bé, sorpresa). Aturada al Retiro per inaugurar l'exposició sobre el poeta sitgetà Trinitat Catasús als locals de l'entitat, i dedicar uns versos seus als poetes convidats, en les veus de Josep Maria Rosés, Mercè Garcia, Antoni Sella, Agustí Albors i Josep Milan.

13.00h. Arribada al Palau Maricel. Els poetes i tothom qui ho vulgui seran rebuts al Saló d'Or, on l'alcalde de Sitges, Jordi Baijet i en Josep M. Soler, veterà director de l'Eco de Sitges, diran unes paraules d'acolliment. Tot seguit, i al Saló Blau, s'inaugurarà l'exposició "Captura d'ànimes" dedicada als poetes convidats.

MIGDIA

14.00h. Els poetes es "refaran" de la rebuda, amb un bon dinar al restaurant Pic-Nic, a tocar del mar.

TARDA

18.00h. A la Sala Gòtica del Museu Maricel, assistirem al concert de guitarra que ens oferirà Adrian Nicholson, el qual interpretarà una de les peces predilectes de cada poeta festejat. Després, conversa entre els poetes i el públic assistent, moderada i animada per la periodista sitgetana Rita Marzooa.

Adrian Nicholson

NIT

21.00h. Els poetes, acompanyats pels músics protagonistes del recital de la nit, soparan al Palau Maricel (gràcies a l'amabilitat de La Masia).

22.30h. A les Terrasses de Maricel, Recital amb "dedicatories especials", de la cantant Mariona Sagarra i dels músics Raul Costafreda a la guitarra i Marc Vila a les percussions. Hi intervindran, també, els joves poetes Mireia Calafell i Pau Vadell. L'acte està organitzat en coordinació amb el Consorci del Patrimoni de Sitges, i l'entrada és lliure.

Mariona Sagarra

DISSABTE, 5 DE JULIOL

MATÍ

10.00h. S'obsequiarà els poetes amb "Plaers a la carta" -una secció inèdita en la història dels homenatges. Que trien un massatge hawaia? El tindran. Que prefereixen un massatge relaxant cranial o qualsevol altre caprici sensorial? També. Tot, per "l'amor a la poesia" que demostra *mejora concept*.

MIGDIA

14.00h. Després dels "plaers a la carta" i de l'assaig general del Recital de Cloenda, la Societat Recreativa El Retiro convida els poetes a un dinar i sobretaula (qui sap si amb sorpreses) amb els membres de l'entitat.

TARDA

17.30h. Al Teatre del Retiro, i amb els poetes com a espectadors d'excepció, actuació de l'actor Pep Munné acompanyat de la cantant Silvia Comes en l'espectacle "Rosas de papel" sobre textos del poeta Gil de Biedma. Entrada lliure.

Pep Munné

NIT

22.00h. Als jardins del Retiro, Recital de Cloenda amb l'esperada participació dels set poetes convidats. També comptarem amb la presència especial dels coneguts actors Pep Cruz i Mar Ulldemolins, que recitaran poemes de Blai Bonet i Maria-Mercè Marçal, i del grup de Carlos Avallone Jazz Combo (Carlos a la trompeta, Martin al piano i Dimitri al baix). L'acte serà obert a tothom.

Mar Ulldemolins
Pep Cruz

DIUMENGE, 6 DE JULIOL

MATÍ

11.30h. Els sitgetans donarem les gràcies als poetes de la Segona Festa de la Poesia a Sitges als jardins del Casino Prado, amb un petit refrigeri, i amb la complicitat de l'Escola de Música Montserrat Almira de Sitges. En sortir del Prado, tothom qui ho vulgui podrà acompanyar els poetes a la Plaça de l'Estació per dir-los adéu mentre pugem (a contracor, esperem...) a l'autobús de tornada.

Gràcies, Edu i Viki

Anem a descobrir un secret. Bé, no un secret però sí una inspiració oculta, preciosa. Si ens mirem el programa o el cartell de la Festa, què hi veiem a cop d'ull? la paraula Poesia formada amb diversos elements. Però cada una d'aquestes lletres té la seva història, la seva raó de ser. No us ho perdeu: l'Edu Sentís i la Viki Gallardo, els "pares" del cartell, ens

ho expliquen, i dona gust adonar-se que rere el seu disseny de POESIA, hi ha una bona dosi, també, de poesia. Escoltem el que ens diuen:

"El conjunt de les sis lletres, significa que de tot se'n pot fer poesia o que tot en pot formar part. "La "P" és l'art, la taca o la pinzellada artístiques. L'"O", que està feta amb encenalls de llapis, repre-

senta el mitjà d'escriptura manual, i també, la idea de l'esborrany de l'obra creativa. L'"E" està situada en una tecla de màquina d'escriure antiga, i per tant simbolitza el mitjà d'escriptura mecànic i també la tradició. La "S", un fragment de canonada, representa la indústria, el metall. La part orgànica ve de la mà de la "I", feta amb dues fulles de planta o arbre, i finalment, l'"A", és una "A" d'aigua, d'aigua d'on tot neix."

Ens heu emocionat!

Cèlia i Joan

MONTSERRAT ABELLÓ

Ha rebut, entre d'altres, els premis: Crítica Serra d'Or, Lletra d'Or, Cavall Verd de poesia i de traducció poètica, sense oblidar la Creu de Sant Jordi i el seu acabat d'estrenar Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Entre els seus llibres: Foc a les mans, L'arrel de l'aigua, El blat del temps, Memòria de tu i de mi, El fred íntim del silenci...

MIQUEL-LLUÍS MUNTANÉ

Ha conreat diversos gèneres literaris com poesia, novel·la, narrativa curta, teatre, assaig, traducció... i ha exercit activitats entorn de la música, la sociologia, el periodisme, la política... Els seus llibres de poemes són L'esperança del jonc, Llegat de coratge, A l'influx del perigeu, L'altra distància, El foc i la frontera i Migdia a l'obrador.

MARGARITA BALLESTER

Ve de Menorca. Llicenciada en filosofia i lletres i professora d'història, ha publicat els llibres de poemes L'infant i la mort, Els ulls i Entre dues espases. Ha obtingut els premis Rosa Leveroni, Cavall Verd -Josep M. Llompart- i la Viola d'Or i Argent en els Jocs Florals de Barcelona 1994 per Com un actor inexpert a l'escenari.

Montserrat Abelló, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

Tot just fa uns dies, la nostra poeta convidada -que enguany ha complert 90 anys- va rebre aquest prestigiós guardó. És la tercera dona que en els darrers quaranta anys el rep, i això, segons ella diu, la fa contenta però no se'n enorgulleix, ben al contrari, l'entristeix que no s'hagi donat aquest premi, altres vegades, a escriptores que se'l mereixien". I ara no pensem felicitar-la perquè preferim fer-ho "en directe", d'aquí a molt pocs dies...

I si voleu assabentar-vos d'altres detalls de la Festa (o deixar-nos un comentari!) feu un tomb per www.festadelapoesia.blogspot.com